

Schets 7 – Verloochenend – getuigend

Lukas 22:54-62; Handelingen 10

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Plakbriefjes voor de slotopdracht.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Lukas 22:54-62
 - ✓ Handelingen 10
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 22
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 1
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 52:7
 - ✓ Psalm 73:12
 - ✓ Psalm 36:3
 - ✓ Psalm 49:6
 - ✓ Psalm 108:1 en 2
 - ✓ Psalm 145:2
 - ✓ Groot is Uw trouw o Heer'
 - ✓ Roept uit aan alle stranden
 - ✓ Ik ben 't niet waardig
 - ✓ Laat mij zijn een instrument
- Gebedspunten:
 - ✓ Bid de Heere om vergeving voor al die keren dat wij Zijn Naam niet beleden hebben.
 - ✓ Vraag om een leven dat vol is van Zijn Geest om van Hem te mogen getuigen.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Hoe verandert Petrus van een verloochenaar in een getuige?
2. Hoe kan ik in mijn leven Gods Naam belijden en van Hem getuigen?

Alternatieve (start)opdracht

- Houd met elkaar een gesprekje over belijdenis doen. Wat is daarvoor nodig? Verlang je ernaar?
- Nodig enkele gemeenteleden uit om iets te vertellen over het doen van belijdenis. Hoe hebben ze dat ervaren, en hoe beïnvloedt het hun leven? Hoe belijden ze ook vandaag met hun leven het geloof in de Heere Jezus? Je kunt ook vooraf enkele gemeenteleden interviewen en de uitkomsten op de avond delen.

Achtergrondinformatie

Er komen veel verschillende bijbelgedeelten aan de orde in deze schets. Hieronder tref je een exegetische van enkele belangrijkste gedeeltes aan.

Lukas 22:54-62

Vers 54-55 Waarschijnlijk woonden Annas en Kajafas beiden in hetzelfde huis. Petrus, nieuwsgierig naar de uitkomst maar bang voor ontdekking, volgt de groep 'van verre'. Die nacht wordt Jezus door de beide hogepriesters, geholpen door een groep medestanders, binnenshuis verhoord. De knechten en soldaten wachten zolang op de binnenplaats, een open pleintje omringd door de gebouwen. Petrus gaat tussen hen in zitten.

Vers 56-57 Terwijl Jezus binnen wordt ondervraagd door de hogepriester, wordt Petrus buiten 'ondervraagd' door een slavin van de hogepriester. Petrus had eerder beleden dat hij Jezus tot in de dood zou volgen (Lukas 22:33), maar nu het erop aankomt, schrikt hij terug. De uitspraak 'ik ken Hem niet' is een uitspraak die de Joden gebruikten voor iemand die uit de synagoge gestoten was. Het betekent zoveel als: 'Ik heb niets met Hem te maken, en wil dat niet ook.'

Vers 58 Na verloop van tijd herhaalt de geschiedenis zich. Wie degene is die de tweede keer de vraag stelt, is niet helemaal duidelijk. Waarschijnlijk is het dezelfde vrouw, maar wordt ze ditmaal gesteund door een andere man. Opnieuw ontkent Petrus elke vorm van betrokkenheid.

Vers 59-60 In het uur dat verstrijkt toont Petrus geen besef van wat hij heeft gedaan. De derde beschuldiging gaat vergezeld van een bewijs: Petrus is een Galileër, zo blijkt uit zijn spraak (Mattheüs 26:73). Wat heeft een Galileër hier op dit tijdstip te zoeken? Uit andere evangeliën weten we dat Petrus bij zijn ontkenning zelfs vloekt. Met het kraaien van de haan is Jezus' voorspelling (Lukas 22:34) helemaal uitgekomen.

Vers 61-62 Jezus, Die op dat moment dus zicht heeft op de binnenplaats, draait Zich even om en ziet Petrus aan. Die blik is voldoende om Petrus te doen beseffen wat hij heeft gedaan. Het enige dat hij voor zijn Meester had kunnen doen, Hem trouw blijven, heeft hij nagelaten. Het vers dat ons vertelt over Petrus' berouw is kort. Maar Petrus is niet weggelopen voor zijn misdaad, zoals Judas later deed (Mattheüs 27:3-5). Hij is met oprecht berouw naar de kring van de discipelen teruggekeerd.

Handelingen 10

A: Cornelius' visioen

Vers 1-9 Cesarea was een kustplaats en garnizoensplaats van de Romeinen. In Judea waren zes cohorts van ongeveer 100 soldaten gestationeerd. Vijf daarvan lagen in Cesarea. Een van die cohorts stond onder leiding van Cornelius. Een man: 'godzalig en godvrezend'. Een tot het Jodendom bekeerde heiden die zich hield aan de Bijbelse leefregels. Dat hem dit ernst was, blijkt uit de toevoeging dat hij aalmoezen gaf (uitdeelde van zijn rijkdom) en bad. De echtheid en oprechtheid van het geloof van deze man blijken als je de engel hoort zeggen

dat de gebeden en aalmoezen 'tot gedachtenis opgekomen zijn voor God'. Cornelius schrikt wel van de engel maar dat is niet nodig. Hij krijgt een 'doorverwijzing' naar Petrus in Joppe (het huidige Jaffa / Jafo), een kustplaats op zo'n tien kilometer afstand van Cesarea. Let op: Ook in Handelingen zijn de bijzondere tekenen steeds een 'doorverwijzing' naar de kerk, de verkondiging, Gods woord.

B. Petrus' visioen

Vers 10-16 In Joppe ontmoeten we Petrus; ook hij is in gebed. Hij bidt op het dak. Dat was in die tijd gebruikelijk omdat het daar rustiger én koeler was dan in huis. Het is rond etenstijd en Petrus heeft honger. Dan krijgt Petrus 'een vertrekking van zinnen'. Denk daarbij aan een visioen zoals de profeten in het Oude Testament dat ook soms hadden (zie bijvoorbeeld Jesaja 6:1). Petrus ziet een laken met daarin alle(rlei) soorten van dieren door elkaar en hij hoort een stem die zegt: 'slacht en eet'. Petrus' hongergevoel zal het tot een serieuze verleiding gemaakt hebben. Maar Petrus' principes blijken sterker. Want in het laken lopen reine en onreine dieren door elkaar. Dat maakt het onhelder of er nog wel iets reïns bij is. Petrus kiest radicaal om niets te eten dat 'gemeen (onheilig of verwerpelijk) of onrein is'. In reactie daarop hoort Petrus een stem die zegt dat hij niet gemeen of onrein mag noemen wat God gereïngd heeft. Het visioen herhaalt zich drie keer. Drie keer is een getal dat verwijst naar een afronding of voltooiing.

C. Kennismaking van de mannen van Cornelius met Petrus

Vers 17-23 De Heere God gaat Petrus stap voor stap uitleggen wat Hij met het visioen duidelijk wil maken. De mannen van Cornelius vinden het huis van Simon (ze kenden zijn beroep en dat zijn huis bij de zee was; zie vers 6). Aan Petrus wordt duidelijk gemaakt dat hij mee moet gaan. Het gaat hier om een overtuiging die de Heilige Geest in zijn hart werkt. Let er op dat Petrus daarna ook nog vraagt aan de mannen waarom ze gekomen zijn. Gods bijzondere leiding schakelt dus de 'gewone' dingen – zoals gebruik van je verstand - niet uit. De mannen staan voor de deur en Petrus komt de trap af die langs de buitenmuur loopt. Ze komen elkaar dus tegen voor de deur.

Over Cornelius hoor je hier drie dingen: 1. Hij is rechtvaardig (dat is: oprecht tegenover God en mensen). 2. Hij is Godvrezend (dat is: Hij dient God in eerbiedige liefde). 3. Hij heeft 'een goed getuigenis van het ganse volk' (dat is: de joden kennen hem als iemand die leeft naar de geboden van de Heere).

Naar deze Cornelius moet Petrus gaan om 'de woorden der zaligheid' bekend te maken. Dat is: alles wat het heil, de redding en vernieuwing die God werkt, aangaat. Petrus gaat en neemt zes (zie Handelingen 11:12) broeders mee.

D. Ontmoeting van Cornelius en Petrus

Vers 23b-33 Het mooie is dat Cornelius niet alleen op Petrus wacht maar anderen er bij roept en dat zij er ook graag bij willen zijn. Daarbij zal het goede getuigenis van deze man zeker door God gebruikt zijn.

In de ontmoeting valt allereerst de begroeting op. Cornelius 'aanbidt' Petrus. Als godvrezend mens wist hij dat alleen God aanbeden mag worden. Het gebaar van knielen voor iemand was

echter wel gebruikelijk als teken van grote achting. Maar Petrus wil alle schijn van verering vermijden. Hij komt wel als 'gezonden' maar noemt zichzelf 'een mens'.

Het tweede dat opvalt, is Petrus' verklaring waarin hij vertelt dat het eigenlijk niet geoorloofd is dat een Jood bij een 'vreemde' naar binnen gaat. Dit is geen Bijbels verbod maar het was blijkbaar een gangbaar gebruik onder gelovige Joden uit die tijd. Petrus vertelt nu dat God hem door het visioen heeft duidelijk gemaakt dat dit niet goed is.

Cornelius vertelt vervolgens wat hem er toe gebracht heeft Petrus uit te nodigen en hij legt uit dat hij en allen die met hem bij elkaar gekomen zijn maar één verlangen hebben. Dat is dat ze zullen horen wat God hun zeggen wil.

E. Petrus' preek en de uitwerking

Vers 34-43 De preek in vijf punten:

1. Niet afkomst, status of iets dergelijks, maar geloof bepaalt onze verhouding tot God (zie ook Romeinen 2:11, Galaten 5:6).
2. Vrede met God en vergeving van zonden is alleen verkrijgbaar dankzij en door de Heere Jezus Christus (zie ook Jesaja 9:5 en 52:7).
3. Dit evangelie moest eerst de Joden en vervolgens aan de volken worden bekend gemaakt.
4. Jezus, de Redder, is ook de door God aangestelde Rechter.
5. Dit is het Evangelie wat door God was beloofd in het Oude Testament.

Let er op dat Petrus er van uit gaat dat deze mensen weten van wat er gebeurd is met de Heere Jezus. De verhalen over zijn leven en sterven waren bekend.

Vers 44-48 Terwijl Petrus preekt, komt de Heilige Geest. Dat wil zeggen: Hij komt in de levens van deze mensen met zijn 'extraordinaire (=uitzonderlijke) gaven en werkingen' (Kanttekeningen). Dat blijkt onder meer uit het feit dat hier deels hetzelfde gebeurt als op de eerste Pinksterdag; spreken en God groot maken in vreemde talen (vers 46). De eerste reactie van de Joden is ontzetting omdat ze tot nu toe hadden gedacht dat de belofte van de Heilige Geest alleen voor Israël was. Vervolgens is Petrus' reactie opvallend. Hij ziet / merkt dat God Zijn Geest ook aan deze heidenen geeft. Dus zonder dat ze eerste besneden zijn. Petrus begrijpt daaruit dat dit voor ons ook niet meer zo mag zijn, als dit voor God geen vereiste meer is. Daarom beveelt hij dat ze ook gedoopt moeten worden. Het verlangen naar het kennen van God en horen naar Zijn woord blijft. Daarom vragen ze Petrus ook nog enige tijd te blijven.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1. –
2.
 - a. Het gaat hier over belijden en verloochenen. De Heere wil dat we Hem belijden en Hij zegent dat ook. Maar wie Hem verloochend, zal ook door Hem niet gekend worden.

- b. Een ernstige vraag: wat laat ik in mijn leven zien? Belijd of verloochen ik de Heiland?
3. *Dit is een persoonlijke vraag. Zorg voor ruimte en vertrouwelijkheid zodat iedereen zich vrij voelt zijn of haar eigen keuze te maken en hier iets over te delen.*
4. Een getuigend leven is een leven naar Gods geboden. Dan leef je zoals de Heere wilt dat je leeft. Dan heb je God lief boven alles en je naaste als jezelf. Als je zo leeft, zal dat te merken zijn in de keuzes die je maakt.
- 5.
- a. Zowel Petrus als Cornelius hebben een boodschap van God gehad. Bij Petrus was het dat visioen van het kleeft met allerlei dieren erop, rein en onrein door elkaar. De boodschap daarvan was dat het Evangelie ook voor de heidenen bestemd is. Cornelius kreeg te horen dat hij Petrus moest laten komen. Hier treffen we Petrus aan in het huis van Cornelius en heeft Cornelius verteld wat hem overkomen is.
- b. *Persoonlijk.*
- c. In vers 39 lees je dat Petrus mag getuigen van alles wat hij van de Heere Jezus heeft gezien en gehoord. In vers 43 lees je dat dit getuigenis ook al door de profeten gegeven was.
- d. De Heilige Geest vervult hen, ze komen tot geloof en worden gedoopt.
6. Belijdenis doen is het afleggen van openbare geloofsbelijdenis. Je geeft hiermee antwoord op je doop. Daar heeft de Heere beloofd als een Vader voor je te willen zorgen, als de Zoon je zonden te willen vergeven en als de Geest je hart en leven nieuw te willen maken. Je ja-woord van je belijdenis is als een 'amen' op de doop. Belijden is ook 'doen'. Bij het uitspreken van je belijdenis hoort ook de daad, woord en daad horen in het geloof bij elkaar. Je legt belijdenis af van het geloof – om belijdenis te kunnen doen is dat geloof dus nodig. Er wordt niet gevraagd om een groot of sterk geloof, wel is het nodig dat het geloof er is. Dat wil zeggen dat je niet meer op jezelf vertrouwt maar je leven toevertrouwt aan de Heere God. Je zegt er amen op dat jij zondig bent en de dood verdient. Je houdt in geloof je lege handen open om Gods belofte van vergeving en vernieuwing te ontvangen. Geloven is zeker weten en vast vertrouwen, zegt de Catechismus.
- 7.
- a. *Persoonlijk.*
- b. Stelling: dit is waar, God is het waard dat we van Hem getuigen. Tegelijk is er vaak nog zoveel zonde aan onze kant dat we druk zijn met zoveel andere dingen en hier niet aan toe komen. Of we durven niet omdat we bang zijn, onze eigen eer en naam belangrijker vinden dan Gods eer...
- c. De hulp en leiding van Gods Geest. Je mag er elke dag om bidden: Heere, laat ook vandaag Uw liefde door mij heen schijnen zodat de mensen het zien en U verheerlijken. Het is ook goed om concreet te bidden of God iemand op je pad wilt brengen aan wie je mag vertellen van Gods grootheid.
8. –
- Slotopdracht*
- Een mooie opdracht om deze Handreiking mee af te sluiten.